

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Милена Кирилова Филипова, катедра „Мениджмънт и маркетинг“, Стопански факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград

член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност „ДОЦЕНТ“ по „Икономика и управление“ (Управление на конкурентоспособността на предприятието) в професионално направление 3.7. Администрация и управление, обявен от Югозападен университет „Неофит Рилски“- Благоевград в „Държавен вестник“, бр. 56 / 24.07.2015 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от участника в конкурса.

Становището е изготвено съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ "Неофит Рилски" - Благоевград № 2230/31.08.2015 г.

В обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по „Икономика и управление“ (Управление на конкурентоспособността на предприятието) в професионално направление 3.7. Администрация и управление единствен кандидат е гл. ас. д-р Райна Бойкова Димитрова от ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград.

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Представеният от гл. ас. д-р Райна Димитрова комплект материали е в съответствие със ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на АС при ЮЗУ „Неофит Рилски“. Кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Райна Димитрова има дългогодишен преподавателски и научно-изследователски опит. От 2007г. тя притежава образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление“.

Преподавателска дейност и работа със студенти

Преподавателската дейност на гл. ас. д-р Райна Димитрова започва от 1988г. като старши асистент в Югозападен университет „Н. Рилски“. От 1999г. тя е главен асистент. Преподавателската ѝ дейност включва провеждането на семинарни и

лекционни курсове в областта на управление на конкурентоспособността, мениджмънта и инвестиционния анализ. Учебният процес по водените от нея лекционни курсове е обезпечен с разработени от нея учебни програми, учебници и учебни помагала (5 броя).

Работата на д-р Райна Димитрова със студентите се изразява в научно ръководство и рецензиране на дипломни работи, ръководство и организиране на студентска научно-изследователска дейност и др. Тя е научен ръководител и на двама докторанти. През 2014г. Р. Димитрова представя курс от лекции по програма Еразъм в Стопанския факултет на Техническия университет в Острава, Чехия. През същата година обучава чуждестранни студенти обучаващи се в магистърска степен.

Научно-изследователска работа

Гл. ас. д-р Р. Димитрова има участие в редица научни проекти, включително един национален и два международни по програми на ЕС като член на екипа. Тя е провела редица емпирични изследвания, резултатите от които са представени в научните ѝ разработки.

Експертен опит

Р. Димитрова е член на Съюза на учените в България, на Асоциацията на преподавателите по икономика и управление в индустрията и на престижни научни организации в чужбина – SUERF - "Société Universitaire Européenne de Recherches Financières" (Европейско университетско общество за финансови изследвания), the European Money and Finance Forum - <http://www.suerf.org>), член на организационни и програмни комитети на международни научни форуми в България и чужбина, член на Редакцияната научна колегия на списание „Предприемачество“, член на Редакцияната научна колегия на реферираното научно списание Scientific Journal Service Management, външен експерт и експерт-обучител по международни проекти. Кандидатката по конкурса е приложила справка за рецензираните от нея научни трудове. Д-р Димитрова има две специализации в чуждестранни университети – през 2007г. и 2008г. в Полша.

Научна продукция

Кандидатката Р. Димитрова е представила за участие в конкурса 34 публикации с общо 1330 броя страници. В тях се включват:

- монографии – 2 бр.;

- учебници и учебни помагала – 5 бр.
- статии – 18 бр.
- доклади на конференции – 9 бр.

От представените трудове 12 са публикувани в чужбина в престижни издания. Значителна част от публикациите са самостоятелни – 14 бр., включващи 2 монография, 2 учебника и учебни помагала, 9 статии и 1 доклад. Делът ѝ в учебниците и учебните помагала е значителен. В тях тя разработва отделни самостоятелни раздели. За публикациите в съавторство са представени разделителни протоколи. Представената научна продукция е достатъчна по обем и вид за участие в конкурса.

Цитирания

Представена е справка с цитирания (общо 52), от която е видно, че трудовете на д-р Р. Димитрова са познати на научната общност.

II. Оценка на научните и практическите резултати и приноси

Представените от автора за участие в конкурса научни трудове са предимно от областта на управлението на конкурентоспособността – 2 монографии, 5 учебника, 18 статии и 9 доклади. Прави впечатление стремежът да се задълбочават изследванията предимно в една област, но в различни аспекти – регионални аспекти на конкурентоспособността, мониторинг на конкурентоспособността на предприятието и управление на конкурентоспособността, представени в монографични изследвания, учебници, статии и доклади. Разкриването на разностранните аспекти и проблеми на управлението на конкурентоспособността показва стремежът на д-р Р. Димитрова да задълбочи още повече своите изследвания в научната област.

Най-общо може да се посочи, че научната продукция по своето съдържание съответства на профила на обявения конкурс. Предимство на предоставените за оценка научни разработки е, че те представят резултати от емпирични изследвания, осъществени от д-р Р. Димитрова. Благодарение на този изследователски подход тя разглежда теоретичните постановки в тясна връзка с практическите проблеми и предлага решения. Този подход предлага възможност за изявяване на критичния поглед върху разглежданите въпроси и разкрива научно-изследователските качества на кандидатката.

Приноси

Научните приноси на кандидата може да се оформят в следните направления: първо, приноси от теоретико-методологичен характер и второ, приноси от научно-приложен характер. В първото направление се открояват:

- Изведени и систематизирани са теоретичните виждания за конкурентоспособността на предприятието и са определени основните категории в предметната област на конкурентоспособността. Доразвити са основни методологически постановки и е представена концепция за управление на конкурентоспособността на предприятието.

- Изследвани са теоретичните и практико-приложни аспекти на анализа и оценката на конкурентоспособността на предприятието. Разработена е методическа рамка на анализа и оценката на конкурентоспособността, конкурентния потенциал и външните фактори за конкурентоспособност на предприятието.

- Доразвити и обогатени са основни теоретични постановки за мястото и значението на мониторинга на конкурентоспособността на предприятието;

В научните разработки на автора може да се открие висок дял на приносите с приложен характер. Те са формирани на базата на използване на богат емпиричен материал преди всичко от собствени изследвания на автора. Между тях могат да се открият някои по-важни, както следва:

- Направено е изследване на конкурентоспособността, конкурентния потенциал и външните фактори за конкурентоспособност на предприятия от различни сектори на икономиката;

- Изследвани са характеристиките и регионалните аспекти на конкурентоспособността на туризма в България. Установено е състоянието на туризма в България и е направена сравнителна съпоставка в рамките на ЕС и на глобално ниво;

- Изследвани са тенденциите на функционирането на предприемачеството в регионален аспект. Идентифицирани са основни проблеми на състоянието и перспективите за развитие на предприятията от Югозападния район за планиране. Направен е анализ и оценка на нагласите на местните общности за стартиране и развитие на предприемаческа дейност в сферата на алтернативния туризъм;

- Установени са характеристики и са изведени тенденции, свързани с процесите на пазара на труда и на младежкия пазар на труда в България. Изследвани са аспекти на управлението на човешките ресурси в контекста на развитието на предприемачеството и на повишаването на конкурентоспособността на предприятията.

Считам, че приносите на д-р Р. Димитрова са нейно лично достижение, имат теоретична и практическа значимост и са публично достойни посредством публикациите в авторитетни издания у нас и в чужбина.

Запознаването с трудовете на кандидата разкрива, че няма повторения в текстовете. Те са оригинални изследвания на автора, успешно съчетаващи теоретичните и приложните аспекти. Тяхната значимост се дължи на изучаването и поставянето на преден план на реални проблеми със съществено значение.

III. Бележки и препоръки

При рецензирането на представените научни трудове на кандидата по конкурса за „доцент“ не открих принципни и съществени неточности и грешки. В този смисъл, приемам представените трудове като резултат от ползотворна изследователска и преподавателска дейност, в която има безспорни положителни аспекти. Извеждането на отделни пропуски по-скоро би потвърдило общото положително впечатление. Ето защо бих искала да отбележа определени насоки за бъдещата академична работа на гл. ас. д-р Р. Димитрова, изразяващи се преди всичко в подпомагане научно-изследователската дейност на младите преподавателски кадри в катедра „Мениджмънт и маркетинг“, както и в засилване на интердисциплинарния характер на изследователските ѝ търсения, с оглед на спецификата на конкурентоспособността и все по-важното значение и влияние върху съвременните предприятия.

IV. Заключение

Анализът на научната и преподавателската дейност на д-р Р. Димитрова показва, че тя притежава изключително добра подготовка като преподавател и изследовател в изучаваните от нея области и се очертава като учен с високи изследователски качества. Имайки предвид количествените и качествените характеристики на представената научна продукция, безспорните ѝ научни приноси и качествата на кандидатката, считам, че нейната кандидатура отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“.

На тази основа оценявам положително кандидатурата на гл. ас. д-р Райна Бойкова Димитрова и предлагам на Научното жури да гласуваме да бъде предложена за избиране от Факултетния съвет на Стопански факултет за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.7

**Администрация и управление, научна специалност „Икономика и управление”
(Конкурентоспособност на предприятието).**

15.10.2015 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р М. Филипова)